

1

Ik word wakker met zijn naam op mijn tong.

Will.

Voor ik mijn ogen opendoe, zie ik hem weer op de keien in elkaar zakken. Dood.

Door mij.

Tobias gaat op zijn hurken voor me zitten en legt zijn hand op mijn linkerschouder. De wagon bonkt over het spoor en Marcus, Peter en Caleb staan in de deuropening. Ik adem diep in en houd de lucht vast in mijn longen om de druk op mijn borst wat te verlichten.

Een uur geleden voelden alle gebeurtenissen nog heel onwerkelijk.

Nu niet meer.

Ik adem uit, maar de druk blijft.

‘Kom op, Tris,’ zegt Tobias, terwijl hij onderzoekend in mijn ogen kijkt. ‘We moeten springen.’

Het is te donker om te kunnen zien waar we zijn, maar als we de trein uit moeten, zijn we waarschijnlijk vlak bij het hek. Tobias helpt me over-eind en loodst me naar de deur.

De anderen springen om de beurt naar buiten: eerst Peter, dan Marcus en dan Caleb. Ik pak de hand van Tobias. Het begint harder te waaien wanneer we bij de rand van de wagon gaan staan, alsof de wind een hand is die me veilig terug wil duwen.

Maar we gooien ons het donker in en komen hard op de grond terecht. De klap is extra pijnlijk door de schotwond in mijn schouder. Ik bijt op

mijn lip om het niet uit te schreeuwen en zoek mijn broer.

‘Gaat het?’ vraag ik als ik zie dat hij een meter verderop in het gras over zijn knie zit te wrijven.

Hij knikt. Ik hoor hem snikken alsof hij tegen de tranen vecht en ik draai me om zodat ik het niet hoeft te zien.

We zijn in het gras vlak bij het hek terechtgekomen, een paar meter naast het uitgesleten pad waarover de vrachtwagens van Vriendschap voedsel naar de stad vervoeren. We zijn ook vlak bij de poort waardoor die vrachtwagens naar buiten gaan – de poort die momenteel op slot zit en ons binnen houdt. Het hek torent boven ons uit; het is te hoog en te buigzaam om eroverheen te kunnen klimmen en te stevig om omver te kunnen trappen.

‘Waar zijn de Onverschrokkenen die hier de wacht horen te houden?’ vraagt Marcus.

‘Ze zaten waarschijnlijk in de simulatie,’ zegt Tobias, ‘en nu zijn ze...’ Hij zwijgt even. ‘Wie zal het zeggen? Joost mag weten waar ze zijn en wat ze doen.’

We hebben de simulatie stopgezet; het gewicht van de harde schijf in mijn achterzak is daar het bewijs van. Maar we zijn niet gebleven om de nasleep te aanschouwen. Wat is er met onze vrienden gebeurd, met onze klasgenoten, onze leiders, onze facties? We hebben geen idee.

Tobias loopt naar een metalen kastje rechts van de poort en klapt het deurtje open, waar een klein besturingspaneel achter blijkt te zitten.

‘Nu maar hopen dat de Erudieten er niet aan gedacht hebben om de code te veranderen,’ zegt hij terwijl hij een aantal cijfers intoetst. Na de achtste toets gaat de poort met een klik open.

‘Hoe wist je dat?’ vraagt Caleb. Hij klinkt aangedaan en het verbaast me dat zijn stem niet stukt.

‘Ik heb in de controlekamer van Onverschrokkenheid gewerkt, om het beveiligingssysteem te bedienen. We wijzigden de codes maar twee keer per jaar,’ zegt Tobias.

‘Wat een mazzel,’ zegt Caleb. Hij werpt Tobias een achterdochtige blik toe.

‘Het heeft niets met mazzel te maken,’ antwoordt Tobias. ‘Ik werkte

daar alleen maar om zeker te weten dat ik zou kunnen ontsnappen.’

Ik huiver door de manier waarop hij ‘ontsnappen’ zegt, alsof hij vindt dat we gevangenzitten. Ik heb daar nog nooit op die manier over nagedacht, maar dat lijkt nu opeens heel naïef.

We lopen op een kluitje verder. Peter houdt zijn bloederige arm tegen zijn borst gedrukt – de arm waarin ik hem geschoten heb – en Marcus heeft zijn hand op Peters schouder gelegd om hem te helpen. Caleb veegt om de paar seconden zijn wangen af en ik weet dat hij huilt, maar ik weet niet hoe ik hem moet troosten, of waarom ik zelf niet huil.

In plaats daarvan ga ik voorop. Tobias loopt zwijgend naast me, en hoewel hij me niet aanraakt, ondersteunt hij me toch.

Kleine lichtpuntjes zijn het eerste teken dat we het hoofdkwartier van Vriendschap naderen. Het worden vierkante lichtvlakken die langzaam in ramen veranderen. Een gebouwencomplex van hout en glas.

Om er te komen moeten we door een boomgaard. Mijn voeten zakken weg in de grond en boven mijn hoofd vormen de vergroeide takken een soort tunnel. Tussen de bladeren hangt donker fruit, klaar om te vallen. De scherpe, zoete geur van rotte appels vermengt zich in mijn neus met het aroma van vochtige aarde.

Als we dichterbij komen laat Marcus Peter alleen en loopt naar voren. ‘Ik weet de weg,’ zegt hij.

Hij leidt ons langs het eerste gebouw naar het tweede pand van links. Alle gebouwen, op de kassen na, zijn gemaakt van hetzelfde ongeverfde, ruwe donkere hout. Ik hoor gelach door een open raam. Het contrast tussen het gelach en de versteende kilte in mijn binnenste is schrijnend.

Marcus doet een deur open. Het is dat we ons op het terrein van Vriendschap bevinden, anders zou het gebrek aan beveiliging me verbaasd hebben. De leden van Vriendschap overschrijden de grens tussen vertrouwen en domheid nog wel eens.

Het gepiep van onze schoenzolen is het enige geluid. Ik hoor Caleb niet meer huilen, maar dat deed hij eerst ook heel stilletjes.

Voor een open deur blijft Marcus staan. In de kamer erachter zit Jo-

hanna Reyes, een afgevaardigde van Vriendschap, uit het raam te kijken. Ik herken haar omdat je Johanna's gezicht niet snel vergeet, of je haar nu één of honderd keer hebt gezien. Er loopt een breed litteken van net boven haar rechterwenkbrauw tot aan haar lip, waardoor ze blind is aan één oog en slist als ze praat. Ik heb haar slechts één keer horen praten, maar ik kan het me nog goed herinneren. Als ze dat litteken niet had gehad, was ze een prachtige vrouw geweest.

‘O, godzijndank,’ zegt ze als ze Marcus ziet. Ze loopt met gespreide armen op hem af, maar in plaats van hem te omhelzen raakt ze alleen zijn schouders even aan, alsof ze weet dat men in Zelfverloochening niet op terloops fysiek contact gesteld is.

‘De andere mensen van jullie groep zijn al een paar uur geleden gearriveerd, maar ze wisten niet of jullie het gehaald hadden,’ zegt ze. Ze doelt op de Zelfverloochenaars die met mijn vader en Marcus waren ondergedoken. Het is niet eens bij me opgekomen me zorgen om hen te maken.

Ze kijkt over Marcus' schouder, eerst naar Tobias en Caleb, dan naar mij en ten slotte naar Peter.

‘Och jee,’ zegt ze als haar blik blijft hangen bij het bloed dat het shirt van Peter doorweekt. ‘Ik zal een arts laten halen. Jullie mogen hier vanavond allemaal slapen, maar morgen moet onze gemeenschap gezamenlijk over jullie verblijf beslissen. En onze leden’ – ze kijkt even naar Tobias en mij – ‘zullen waarschijnlijk niet staan te juichen als ze horen dat er Onverschrokkenen op ons terrein zijn. Ik moet jullie natuurlijk eerst vragen om alle wapens die jullie eventueel bij je hebben in te leveren.’

Plotseling vraag ik me af hoe ze weet dat ik een Onverschrokken ben. Ik heb nog steeds een grijs overhemd aan. Het overhemd van mijn vader.

Op dat moment zweeft zijn geur omhoog, een mengeling van zeep en zweet die mijn neus en mijn hele hoofd vult. Ik bal mijn handen zo stevig tot vuisten dat mijn vingernagels in mijn huid snijden. Niet hier. Niet hier.

Tobias geeft zijn pistool af, maar als ik mijn hand achter mijn rug steek om mijn eigen wapen tevoorschijn te halen, pakt hij mijn hand en duwt

hem weer weg. Dan vlecht hij zijn vingers door de mijne, zodat het niet opvalt wat hij zojuist gedaan heeft.

Ik weet dat het verstandig is om een van onze wapens te houden. Maar het zou een opluchting zijn om het pistool in te leveren.

‘Ik ben Johanna Reyes,’ zegt Johanna terwijl ze haar hand eerst naar mij en dan naar Tobias uitsteekt. Een Onverschrokken begroeting. Haar kennis van de gebruiken van andere facties is indrukwekkend. Ik vergeet altijd hoe attent de mensen uit Vriendschap zijn, tot ik het zelf ervaar.

‘Dit is T...’ begint Marcus, maar Tobias onderbreekt hem.

‘Ik ben Four,’ zegt hij. ‘Dit zijn Tris, Caleb en Peter.’

Een paar dagen geleden was ik de enige Onverschrokken die de naam ‘Tobias’ kende; het is een deel van hemzelf dat hij me geschonken heeft. Nu we buiten het terrein van de Onverschrokkenen zijn, besef ik weer waarom hij die naam voor de wereld verborgen heeft gehouden. Hij verbindt hem met Marcus.

‘Welkom in Vriendschap.’ Johanna’s ogen richten zich op mijn gezicht en ze laat een scheef glimlachje zien. ‘Laat ons voor jullie zorgen.’

En dat doen we. Een verpleegster uit Vriendschap geeft me zalf – ontwikkeld door Eruditie om het genezingsproces te versnellen – om op mijn schouder te smeren, en brengt Peter naar de ziekenboeg om zijn arm te laten behandelen. Johanna begeleidt ons naar de kantine, waar we een aantal Zelfverloochenaars vinden die met Caleb en mijn vader waren ondergedoken. Susan is er ook, samen met een aantal mensen uit mijn oude straat, aan rijen houten tafels zo lang als de kantine zelf. Ze begroeten ons – en dan met name Marcus – met ingehouden tranen en onderdrukte glimlachjes.

Ik klamp me vast aan de arm van Tobias. Ik buig door onder het gewicht van de leden van de factie van mijn ouders, van hun levens, hun tranen.

Een van de Zelfverloochenaars houdt me een dampende mok voor en zegt: ‘Drink maar op. Het helpt je slapen, zoals het een aantal anderen ook heeft helpen slapen. Zonder dromen.’

De drank is rozerood, als aardbeien. Ik pak de mok en klok de inhoud

naar binnen. Heel even voel ik me door de warme vloeistof wat minder hol, en als ik de laatste druppels opdrink, begint mijn lichaam zich langzaam te ontspannen. Iemand brengt me door een gang naar een kamer met een bed erin. Dat is genoeg.

2

Doodsbang doe ik mijn ogen open en grijp de deken beet. Maar ik ren niet door de straten van de stad of de gangen van Onverschrokkenheid. Ik lig in een bed in Vriendschap, en het ruikt naar zaagsel.

Ik ga verliggen en krimp in elkaar als er iets hard in mijn rug prikt. Ik voel achter me en mijn vingers vouwen zich om het pistool.

Heel even zie ik Will voor me staan, met onze wapens tussen ons in – zijn hand, ik had hem in zijn hand kunnen schieten, waarom, wáárom heb ik hem niet in zijn hand geschoten? – en bijna schreeuw ik zijn naam.

Dan is hij verdwenen.

Ik stap uit bed, til met één hand het matras op en houd het met mijn knie omhoog. Dan schuif ik het pistool eronder en laat het matras weer zakken. Zodra ik het wapen niet meer kan zien en het niet meer tegen mijn huid drukt, voelt mijn hoofd helderder.

Nu de adrenaline van gisteren is weggeëbd en het slaapmiddel is uitgewerkt, lijken de scherpe pijnscheuten in mijn bonkende schouder nog heviger te worden. Ik heb dezelfde kleren aan als gisteravond. De punt van de harde schijf komt onder mijn kussen vandaan, waar ik hem vlak voor ik in slaap viel heb weggestopt. Op de schijf staan de simulatiegegevens waarmee de Onverschrokkenen werden gemanipuleerd en de verslagen over wat de Erudieten hebben gedaan. Hij voelt zo belangrijk dat ik hem eigenlijk niet durf aan te raken, maar ik kan hem daar niet laten liggen en ik prop hem tussen de ladekast en de muur. Ergens lijkt het me een goed idee om hem te vernietigen, maar ik weet dat hier de enige ge-

gevens over de dood van mijn ouders op staan, dus voorlopig moet ik het doen met deze verstoppolek.

Er wordt op de deur geklopt. Ik ga op de rand van mijn bed zitten en strijk mijn haar glad. ‘Binnen,’ zeg ik.

De deur gaat open en Tobias doet een stap de kamer in; de deur snijdt zijn lijf doormidden. Hij heeft dezelfde spijkerbroek aan als gisteren, maar in plaats van zijn eigen zwarte t-shirt draagt hij nu een donkerrood shirt, dat hij waarschijnlijk van iemand uit Vriendschap heeft geleend. De kleur staat hem vreemd en lijkt te fel, maar als hij met zijn hoofd tegen de deurpost achter zich leunt, zie ik dat het rood zijn blauwe ogen lichter maakt.

‘Vriendschap komt over een halfuur bij elkaar.’ Hij wiebelt met zijn wenkbrauwen en voegt er een tikje melodramatisch aan toe: ‘Om over ons lot te beslissen.’

Ik schud mijn hoofd. ‘Ik had nooit gedacht dat mijn lot ooit nog eens in de handen van een stel Vriendschapsleden zou komen te liggen.’

‘Ik ook niet. O, ik heb iets voor je meegenomen.’ Hij draait de dop van een klein flesje en houdt een met een doorzichtige vloeistof gevulde pipet omhoog. ‘Pijnstiller. Je moet om de zes uur een buisje vol slikken.’

‘Dank je wel.’ Ik knijp het buisje achter in mijn keel leeg. Het spul smaakt naar muffe citroen.

Hij haakt zijn duim door een van zijn riemlusjes en vraagt: ‘Hoe voel je je, Beatrice?’

‘Noemde je me nou Béatrice?’

‘Ik dacht, laat ik het eens proberen.’ Hij glimlacht. ‘Niet goed?’

‘Misschien alleen bij speciale gelegenheden. Op inwijdingsdagen. Of kiesdagen...’ Ik zwijg. Ik wilde nog een paar andere feestdagen opsommen, maar die worden alleen in Zelfverloochening gevierd. De Onverschrokkenen zullen wel hun eigen feestdagen hebben, maar die ken ik niet. Bovendien is het hele idee dat we nu iets zouden vieren zo belachelijk dat ik niet verderga.

‘Doen we.’ Zijn glimlach verflauwt. ‘Hoe voel je je, Tris?’

Het is geen vreemde vraag, na alles wat we hebben meegemaakt, maar ik verstar als hij hem stelt, bang dat hij op een of andere manier in mijn

hoofd zal kunnen kijken. Ik heb hem nog niet over Will verteld. Ik wil het wel, maar ik weet niet hoe. Bij de gedachte dat ik de woorden hardop zal uitspreken krijg ik al zo'n zwaar gevoel dat ik zo door de houten vloer heen zou kunnen zakken.

'Ik...' Ik schud een paar keer mijn hoofd. 'Ik weet het niet, Tobias. Ik ben wakker. Ik...' Ik schud nog steeds mijn hoofd. Hij loopt naar me toe en laat zijn hand over mijn wang glijden, met één vinger achter mijn oor. Dan buigt hij zijn hoofd en kust me, waardoor er een warme pijn door mijn lichaam gaat. Ik sla mijn handen om zijn arm om hem daar zo lang mogelijk te houden. Als hij me aanraakt, valt het holle gevoel in mijn borst en buik niet zo op.

Ik hoef het hem niet te vertellen. Ik kan het gewoon proberen te vergeten – hij kan me helpen om het te vergeten.

'Ik weet het,' zegt hij. 'Sorry. Ik had het niet moeten vragen.'

Hoe kun jij dat nou in vrédesnaam weten, denk ik heel even. Maar in zijn blik zie ik dat hij weet hoe het is om iemand te verliezen. Hij heeft op jonge leeftijd zijn moeder verloren. Ik weet niet meer hoe ze is gestorven, alleen dat we naar haar begrafenis zijn geweest.

Plotseling zie ik weer voor me hoe hij als negenjarig, in het grijs gestoken jongetje de gordijnen van zijn woonkamer vastgrijpt, zijn donkere ogen gesloten. Het beeld vervaagt meteen en het kan ook mijn fantasie zijn in plaats van een herinnering.

Hij laat me los. 'Ik zal je even met rust laten, dan kun je je klaarmaken.'

De damesbadkamer is twee deuren verderop. Op de vloer liggen donkerbruine tegels; de douchehokjes hebben houten muren en worden met een plastic gordijn van het gangpad gescheiden. Aan de achterwand hangt een bordje met de tekst **ATTENTIE: OM WATER TE BESPAREN, KUNT U NIET LANGER DAN VIJF MINUTEN DOUCHEN.**

De waterstraal is koud, dus zelfs als het mogelijk was geweest, had ik er niet langer onder willen staan. Ik was me snel met mijn linkerhand en laat mijn rechterhand langs mijn zij hangen. De pijnstillers die Tobias me heeft gegeven werkt snel: de pijn in mijn linkerschouder is afgenomen tot een dof gebons.

Wanneer ik na het douchen mijn kamer weer in loop, ligt er een stapeltje kleren op me te wachten. Er zitten gele en rode dingen bij, uit Vriendschap, en iets grijs, uit Zelfverloochening: kleuren die ik zelden naast elkaar zie. Ik gok dat een van de Zelfverloochenaars de kleren voor me heeft klaargelegd. Echt iets voor hen om daaraan te denken.

Ik trek een donkerrode spijkerbroek aan, die zo lang is dat ik de pijpen drie keer moet omslaan, en een grijze Zelfverloocheningstrui, ook veel te groot. De mouwen vallen over mijn vingertoppen, dus die rol ik ook op. Het is pijnlijk om mijn rechterhand te bewegen en ik doe alles langzaam en voorzichtig.

Er wordt weer op de deur geklopt. ‘Beatrice?’ De zachte stem van Susan.

Ik doe de deur voor haar open. Ze heeft een dienblad met eten bij zich dat ze op het bed zet. Ik kijk naar haar gezicht, op zoek naar tekenen van haar verlies – haar vader, een Zelfverloocheningssleider, heeft de aanval niet overleefd –, maar ik zie alleen de kalme vastberadenheid die mijn oude factie kenmerkt.

‘Sorry dat de kleren niet passen,’ zegt ze. ‘We kunnen vast nog wel betere dingen voor je vinden als we in Vriendschap mogen blijven.’

‘Deze zijn prima,’ zeg ik. ‘Dank je wel.’

‘Ik hoorde dat je bent neergeschoten. Zal ik je helpen met je haar? Of je schoenen?’

Ik wil haar afwijzen, maar eigenlijk kan ik best wat hulp gebruiken.

‘Ja, graag.’

Ik ga op een kruk voor de spiegel zitten en zij gaat achter me staan, haar ogen plichtsgetrouw op mijn achterhoofd gericht en niet op haar spiegelbeeld. Tijdens het kammen van mijn haar kijkt ze geen moment op. En ze vraagt niets over mijn schouder, over hoe ik ben neergeschoten, wat er is gebeurd nadat ik bij het schuiladres in Zelfverloochening ben vertrokken om de simulatie stop te zetten. Ik krijg het idee dat elke vezel in haar lijf Zelfverloochening ademt.

‘Heb je Robert al gezien?’ vraag ik. Haar broer, Robert, heeft voor Vriendschap gekozen toen ik voor Onverschrokkenheid koos, dus hij moet zich ergens op het terrein bevinden. Ik vraag me af of hun hereni-

ging ook maar enigszins op die van mij en Caleb zal lijken.

‘Heel even, gisteravond,’ zegt ze. ‘Ik heb hem met rust gelaten zodat hij met zijn eigen factie kan rouwen, net zoals ik met de mijne rouw. Maar het was fijn om hem weer te zien.’

Uit haar besliste toon maak ik op dat het onderwerp hiermee is afgedaan.

‘Het is jammer dat het net op dit moment moest gebeuren,’ zegt Susan. ‘Onze leiders stonden op het punt om iets geweldigs te gaan doen.’

‘O ja? Wat dan?’

‘Dat weet ik niet.’ Susan wordt rood. ‘Ik weet alleen dat er iets ging gebeuren. Ik wilde niet nieuwsgierig zijn; er was me gewoon het een en ander opgevallen.’

‘Als je wél nieuwsgierig was geweest, had ik het je ook niet kwalijk genomen, hoor.’

Ze knikt en kamt door. Ik vraag me af wat de leiders van Zelfverloochening – onder wie mijn vader – van plan waren. En onwillekeurig verwonder ik me over het feit dat Susan als vanzelfsprekend aanneemt dat het wel om iets geweldigs moest gaan. Ik wou dat ik weer zo veel vertrouwen in mensen zou kunnen hebben.

Als ik dat ooit al heb gehad.

‘De Onverschrokkenen dragen hun haar los, hè?’ vraagt ze.

‘Soms,’ zeg ik. ‘Kun je vlechten?’

En dus stoppen haar behendige vingers al mijn haarstrengen in een lange vlecht die mijn ruggengraat kietelt. Ik kijk strak naar mijn spiegelbeeld tot ze klaar is. Dan bedank ik haar en ze loopt met een glimlachje de kamer uit. Ze trekt de deur achter zich dicht.

Ik blijf in de spiegel staren, maar ik zie mezelf niet. Ik voel nog steeds haar vingers langs mijn nek strijken, als de vingers van mijn moeder op de laatste ochtend in mijn ouderlijk huis. Met tranen in mijn ogen schommel ik heen en weer op de kruk en probeer de herinnering uit mijn gedachten te bannen. Ik wil niet huilen, want ik ben bang dat ik dan niet meer zal kunnen stoppen en als een rozijntje zal verschrompelen.

Op de ladekast zie ik een naaisetje liggen. Er zitten twee kleuren draad in, rood en geel, en een schaar.

Heel kalm maak ik mijn haar weer los en kam de vlecht eruit. Ik trek een rechte scheiding in het midden en strijk mijn haar heel plat. Ik zet de schaar in de lokken bij mijn kin.

Hoe kan ik er hetzelfde uit blijven zien nu zij weg is en alles anders is? Dan kan niet.

Ik knip zo recht mogelijk langs mijn onderkaak. De achterkant is het moeilijkst, want die kan ik niet goed zien, maar ik doe het zo goed mogelijk op de tast. Blonde plukken haar vallen in een halve cirkel om me heen.

Zonder nog in de spiegel te kijken loop ik de kamer uit.

Als Tobias en Caleb me een tijdje later komen halen, staren ze me aan alsof ik heel iemand anders ben dan gisteren.

‘Je hebt je haar geknipt,’ zegt Caleb met opgetrokken wenkbrauwen. Typisch Eruditie, om je bij hevige schrik aan de feiten vast te klampen. Calebs haar steekt aan één kant omhoog omdat hij erop geslapen heeft en zijn ogen zijn rood.

‘Klopt,’ zeg ik. ‘Het is... te warm voor lang haar.’

‘Daar zit wat in.’

Gedrieën lopen we de gang door. De planken kraken onder onze voeten. Ik mis de holle galm van mijn voetstappen in het gebouw van de Onverschrokkenen, ik mis de koele ondergrondse lucht. Maar ik mis vooral de angsten van de afgelopen weken, die naast mijn huidige angsten niets voor lijken te stellen.

We gaan het gebouw uit. De buitenlucht drukt op me als een kussen dat me wil verstikken. Het ruikt hier groen, als een doormidden gescheurd blaadje.

‘Weet iedereen dat jij de zoon van Marcus bent?’ vraagt Caleb. ‘Van Zelfverloochening, bedoel ik?’

‘Volgens mij niet,’ zegt Tobias met een snelle blik op mijn broer. ‘En ik zou het erg op prijs stellen als jij er niet over zou beginnen.’

‘Ik hoef er niet over te beginnen. Iedereen kan de gelijkenis zien.’ Caleb kijkt hem met gefronste wenkbrauwen aan. ‘Hoe oud ben jij eigenlijk?’

‘Achttien.’

‘Vind je dat niet een beetje te oud voor mijn kleine zusje?’

Tobias stoot een kort lachje uit. ‘Ze is niet van jou en al helemaal niet klein.’

‘Ophouden jullie,’ zeg ik. Voor ons loopt een in het geel geklede groep mensen naar een breed, plomp gebouw dat geheel uit glas bestaat. Het zonlicht dat door de ruiten wordt weerkaatst, knijpt mijn ogen dicht. Ik houd mijn hand boven mijn ogen en loop door.

De deuren van de ronde kas staan wagenwijd open. Rondom het gebouw staan planten en bloemen in bakken water of kleine vijvertjes. De tientallen ventilatoren die door de hele ruimte verspreid staan, blazen slechts de hete lucht rond, dus ik zweet nu al. Maar dat vergeet ik meteen als er een opening in de mensenmassa voor me valt en ik de rest van de zaal zie.

Midden in de ruimte staat een enorme boom. De takken reiken door de hele kas en de wortels kronkelen uit de grond omhoog, zodat er een dicht web van schors ontstaat. Op de open plekken tussen de wortels zie ik geen aarde maar water, en metalen stangen die de wortels op hun plaats houden. Zoiets had ik natuurlijk kunnen verwachten, want de leden van Vriendschap wijden hun leven aan dit soort landbouwhoogstandjes, met behulp van de technologie van Eruditie.

Boven op een kluwen wortels staat Johanna Reyes. Haar haar valt over het litteken op haar gezicht. Bij factiegeschiedenis heb ik geleerd dat Vriendschap geen officiële leider kent: ze stemmen over alles en de uitslag is meestal vrijwel unaniem. Ze zijn een heleboel stukjes van één geest, en Johanna is hun spreekbuis.

De Vriendschapsleden gaan op de grond zitten, veelal in kleermakerszit, in groepjes en kluitjes die me vaag aan de boomwortels doen denken. De Zelfverloochenaars zitten een paar meter links van me in strakke rijen. Mijn ogen gaan langs de menigte tot ik beseft wie ik zoek: mijn ouders.

Ik slik moeizaam en probeer hen te vergeten. Tobias raakt mijn onderrug aan en loodst me naar een plek aan de rand van de vergaderzaal, achter de Zelfverloochenaars. Voor we gaan zitten zet hij zijn mond tegen

mijn oor en fluistert: ‘Ik vind je haar leuk zo.’

Ik weet een klein glimlachje te produceren en leun tegen hem aan als ik ga zitten, met mijn arm tegen de zijne.

Johanna steekt haar handen op en buigt haar hoofd. Voor ik met mijn ogen kan knipperen zijn alle gesprekken verstomd. Overal om me heen zitten zwijgende Vriendschapsleden. Sommigen hebben hun ogen dicht, anderen prevelen geluidloos woorden die ik niet kan horen, en weer anderen staren naar een punt in de verte.

Elke seconde schuurt. Als Johanna eindelijk weer opkijkt, ben ik dood-op.

‘We staan vandaag voor een moeilijke kwestie,’ zegt ze, ‘en die luidt: hoe stellen wij, mensen die vrede nastreven, ons op in deze tijden van oorlog?’

Alle Vriendschapsleden in de zaal wenden zich tot hun buurman en beginnen te praten.

‘Hoe krijgen ze ooit iets voor elkaar op deze manier?’ vraag ik terwijl de minuten verstrijken en het gebabbel aanhoudt.

‘Het gaat ze niet om hoe efficiënt het is,’ zegt Tobias. ‘Ze willen het eens zijn. Kijk maar.’

Twee vrouwen in gele jurken die een paar meter verderop zaten, staan op en voegen zich bij drie mannen. Een jonge man schuift op zodat zijn groepje een grotere groep vormt met de mensen naast hem. Overal in de zaal dijen de kleine groepjes uit en er zijn steeds minder stemmen te horen, tot er nog maar drie of vier overblijven. Ik vang slechts flarden op van wat ze zeggen: ‘Vrede... Onverschrokkenheid... Eruditie... Schuilplaats... Betrokken bij...’

‘Dit is bizar,’ zeg ik.

‘Ik vind het prachtig,’ zegt Tobias.

Ik kijk hem aan.

‘Wat nou?’ Hij lacht even. ‘Ze hebben allemaal een gelijke rol bij de besluitvorming; ze voelen zich allemaal even verantwoordelijk. En daardoor voelen ze zich betrokken en leven ze mee. Ik vind het prachtig.’

‘Mij lijkt het onhoudbaar,’ zeg ik. ‘Oké, voor Vriendschap werkt het kennelijk. Maar stel dat niet iedereen zin heeft om op banjo’s te pingelen

en groente te verbouwen? Wat gebeurt er als iemand iets verschrikkelijks doet en het probleem niet op te lossen is door erover te praten?’

Hij haalt zijn schouders op. ‘Daar zullen we nog wel achter komen.’

Uiteindelijk staat er uit elke groep iemand op die voorzichtig over de wortels van de grote boom naar Johanna toe loopt. Ik verwacht dat ze ons zullen toespreken, maar in plaats daarvan vormen ze een kring met Johanna en de andere woordvoerders en beginnen zachtjes te overleggen. Langzaam krijg ik het vermoeden dat ik nooit zal horen waar ze het over hebben.

‘Wij mogen onze mening helemaal niet geven, hè?’ zeg ik.

‘Ik denk het niet,’ zegt hij.

We zijn er geweest.

Als iedereen zijn zegje heeft gedaan, gaan ze weer zitten en blijft Johanna alleen achter in het midden van de zaal. Ze vouwt haar handen voor haar lichaam en buigt zich een beetje naar ons toe. Waar moeten we heen als ze zeggen dat we weg moeten? Terug naar de stad, waar we nergens veilig zijn?

‘Onze factie heeft al sinds mensenheugenis een sterke band met Eruditie. We hebben elkaar nodig om te overleven, en we hebben altijd met elkaar samengewerkt,’ zegt Johanna. ‘Maar we hebben in het verleden ook een sterke band met Zelfverloochening gehad, en we vinden het niet juist om onze vriendschappelijke hand in te trekken waar we die zo lang hebben uitgestoken.’

Haar stem is honingzoet, en hij beweegt ook als honing: traag en stroperig. Met de rug van mijn hand veeg ik het zweet van mijn voorhoofd.

‘Wij denken dat we onze band met beide facties alleen kunnen behouden als we onpartijdig blijven en ons niet in het conflict mengen,’ gaat ze verder. ‘Jullie aanwezigheid hier, hoe welkom jullie ook zijn, bemoeilijkt dat.’

Nu zullen we het krijgen, denk ik.

‘We zijn overeengekomen dat ons grondgebied als veilig toevluchtsoord voor de leden van alle facties zal dienen,’ zegt ze. ‘Maar daar is wel een aantal voorwaarden aan verbonden. Ten eerste: op ons terrein zijn geen wapens toegestaan, van welke soort dan ook. Ten tweede: als er ge-

schillen ontstaan, van verbale of fysieke aard, zullen alle betrokken partijen verzocht worden het terrein te verlaten. Ten derde: het conflict mag niet besproken worden binnen de grenzen van ons terrein, ook niet onderling. En ten vierde: iedereen die hier verblijft moet door middel van arbeid bijdragen aan het welzijn van onze leefomgeving. We zullen onze beslissing zo snel mogelijk aan Eruditie, Oprechtheid en Onverschrokkenheid meedelen.'

Haar blik dwaalt naar Tobias en mij en blijft daar hangen.

'Jullie zijn hier welkom zolang jullie je aan onze regels kunnen houden,' zegt ze. 'Dat is wat we besloten hebben.'

Ik denk aan het pistool dat ik onder mijn matras heb verstopt, aan de spanningen tussen mij en Peter en tussen Tobias en Marcus, en mijn mond wordt droog. Ik ben niet goed in het vermijden van conflicten.

'We zullen hier niet lang kunnen blijven,' mompel ik tegen Tobias.

Een ogenblik geleden lag er nog een flauw glimlachje om zijn lippen. Nu wijzen zijn mondhoeken ongelukkig naar beneden. 'Nee.'